CENA EGZEMPLARZA 10 GR
Prenumerata miesięczna wraz z odnoszeniem do domu 2·50

KRAKOWSKI
KURIER PORANNY
PISMO DEMOKRATYCZNE

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Sławkowska 12/III Telefon Nr. 164-20.
Cena egzemplarza zagranicą zł 0·20 — Konto P. K. O. 408.727.

Nr 319 | Kraków, wtorek dnia 22 listopada 1938 r. | Rok II

Wolność prasy i dobro powszechne
Protest dziennikarzy

Warszawa (tel.) W dniu wczorajszym obradował w Warszawie Zarząd Główny Związku Dziennikarzy R. P. w pełnym składzie pod przewodnictwem prezesa red. Ścieżyńskiego. Obecni byli delegaci 11 Syndydatów należących do Związku.

Obrady poświęcone były projektowi dekretu prasowego. Opinia wszystkich zgromadzonych na konferencji daje się streścić, jak następuje:

Wszyscy są zdania, że nieodzowną jest unifikacja ustawodawstwa prasowego w Rzeczypospolitej.

Jednocześnie wszyscy wyrażają opinię, że wobec odrzucenia najbardziej zasadniczych postulatów zgłoszonych przez delegację Zw. Dziennikarzy R. P. i Związku Wydawców przewidywany projekt nie gwarantuje zasady wolności prasy, ustalonej w art. 5 Konstytucji w ramach ogólnie pojętej zasady dobra powszechnego.

Organizacja dziennikarska przedsięweźmie przewidziane w jej statucie kroki dla poparcia postulatów zgłoszonego dziennikarstwa wobec wszystkich czynników decydujących o tekście dekretu.

Obrady trwały do późnego wieczora. Uchwaloną rezolucję przesłano premierowi Składkowskiemu drogą telegraficzną.

Prasą w „stalowym gorsecie"

„Dziennik Ludowy" stwierdza:

„Ani pracodawcom ani pracownikom (w dziennikarstwie) nie odpowiada twór rządowy, który stać się ma za parę dni prawem, a który został przygotowany w konspiracji, bez udziału reprezentacji ludzi prasy, jeśli nie liczyć „podwieczorku" z dn. 18 bm. i 17—godzinnego terminu dla składania poprawek do... przemówienia p. ministra.

System ograniczenia wolności prasy, zawarty w projekcie rządowym, pośredniego wpływu na treść wydawnictwa i drogą stosowania ostrych represji na redaktorów pism, a w pewnych wypadkach na wydawców, a nawet właścicieli zakładów graficznych. — Wpływ na treść wydawnictw osiągnąć pragnie rząd nietylko przez konfiskaty pism ale również przez narzucenie prasie obowiązku zamieszczania komunikatów prezesa Rady Ministrów, co przy rygorystycznej interpretacji ze strony każdego kolejnego premiera, może doprowadzić do zgoła niezwykłych sytuacji. Dalej, projekt wprowadza rygorystyczne przepisy, dotyczące sprostowań.

Oprócz tych przepisów, projekt zawiera groźby niesłychanie ostrych sankcyj za przestępstwa prasowe. O prócz kary pozbawienia wolności projekt przewiduje grzywny i nawiązki sięgające sumy 10.000 złotych, co wobec znanego ubóstwa prasy w Polsce może powodować śmierć pism i dożywotnie bankructwo materialne ludzi związanych z prasą".

„Dziennik Ludowy" konkluduje:

„Sejm, wybrany na podstawie wiadomej ordynacji, oraz prasa „w stalowym gorsecie" i pod damoklesowym mieczem kar — to całość, która musi zastanowić każdego obywatela".

Dywersję antyżydowską organizują hitlerowcy
w różnych krajach

Zurych (ik) Donoszą tutaj z dobrze poinformowanych źródeł berlińskich:

Celem osłabienia wrażenia, jakie na całym świecie wywarły niemieckie zarządzenia i wyczyny antyżydowskie, prasa niemiecka rozpoczęła kampanię, która ma na celu wykazanie, że Niemcy nie są wyjątkiem, że na całym świecie panuje podobny stosunek do Żydów.

Wręcz sensacyjnie brzmi wiadomość, że dla poparcia tej tezy, źródła propagandy hitlerowskiej zagranicą usiłują bądź to przez swoje bezpośrednie agentury, bądź też za pośrednictwem ideowo zbliżonych grup w danym kraju — rozpętać we wszystkich krajach nagonkę antyżydowską, a gdzie się da, nawet czynne ekscesy.

W ślad za tym prasa niemiecka notuje z satysfakcją takie fakty ostatnich dni: Eksplozję bomby w synagodze miejscowości Alba Julia w Rumunii rozruchy antyżydowskie w Bagdadzie oraz wystąpienia antyżydowskie grup młodzieży na Węgrzech, w Słowacji i paru innych krajach.

—×—

Wielka katastrofa tramwajowa
pod Rzymem

Zurych (ik) Donoszą z Rzymu: Wczoraj po południu wydarzyła się straszna katastrofa tramwajowa kolo Aqua Santa, w odległości 10 km od Rzymu.

Katastrofa ta pociągnęła za sobą wielka ilość ofiar śmiertelnych i przeszło 100 osób rannych w tem 50 śmiertelnie. Dwa tramwaje, biegnące w pełnym biegu naprzeciw siebie na jednotorowej przestrzeni wpadły na siebie i wbiły się jeden w drugi.

Jeden z tramwajów zdążał na tor wyścigowy Capanela, gdzie odbywał się ostatni dzień wyścigów konnych. Drugi jechał w kierunku Rzymu.

Na miejsce zjechały się bardzo liczne auta z lekarzami i środkami opatrunkowymi.

Liczba ofiar śmiertelnych nie jest dotychczas oficjalnie ustalona, bo zarówno Towarzystwo tramwajów, jak i zarząd miejski Rzymu odmówiły podania jakichkolwiek cyfr.

Konfiskaty

Sobotni numer naszego pisma skonfiskowany został za wiadomość z Gdańska na str. 1-szej omawiającą wizytę namiestnika Austrii Seyss Inquarta w stoczni gdańskiej, oraz za kilka zdań z artykułu na str. 3-ej omawiającego postulaty b. senatora Wiesnera p. t. „Podwójne obywatelstwo".

Niedzielny numer naszego pisma skonfiskowany został za wiadomość na str. 1-szj o afiszach Str. Narodowego.

Zajęciu uległy również wydania poranne naszego pisma z niedzieli i poniedziałku.

Bojkot języka niemieckiego
przez Żydów

Bielsko (tel) Tutejsze organizacje żydowskie uchwaliły na znak protestu przeciw wydarzeniom w Niemczech zastosować bojkot zarówno ekonomiczny jak i kulturalny wszystkiego co niemieckie. Między innymi postanowiono zbojkotować język niemiecki.

W sklepach żydowskich ukazały się już napisy „Rozmawiaj po polsku". Również z życia towarzyskiego Żydów bielskich zniknął język niemiecki, zastąpiony polskim. Jest to tym znamienniejsze, że Żydzi bielscy naogół chętnie dotąd rozmawiali po niemiecku.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział V. Dnia 7 listopada 1938 r. Sygn. V. Pr. 177/38.

Sąd Okręgowy Wydział V. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym po wysłuchaniu wniosku prokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie wydał następujące postanowienie: I) Zatwierdza się po myśli §§ 489, 493 austr. proc. karn. zarządzoną i wykonaną przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 2. XI. 1938 r. L. B. II. 2/b/353/38 konfiskatę czasopisma Krakowski Kurier Wieczorny Nr. 299 z daty 2. XI. 1938 r. z powodu treści: 1) artykułu zamieszczonego na stronie 2 p. t. „Przeklęta epoka" w całości, albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona występku z art. 170 kk. — 2) artykułu zamieszczonego na str 3 pt. „Odzwierciedlenie nastrojów Społeczeństwa" w ustępie od słów „w Wyborach Sejmowych" do słów wstrzymać się" albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona występku z art. 170 kk. — II) Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanej treści powyższych artykułów, a zakaz ten ma być ogłoszony w przepisanej formie w najbliższym czasopiśmie Krakowski Kurier Wieczorny i w dzienniku urzędowym. — III) Cały nakład skonfiskowanego druku ma być zniszczony.

Wieści z Polski i świata

NOWY JORK. „New Times" podaje dane departamentu handlu, z których wynika, iż inwestycje obywateli niemieckich w USA oceniane są na 365 miln. dolarów. Jednocześ nie obliczono, iż obywatele amerykańscy zainwestowali w Niemczech 228 miln. dol.

LONDYN. Wszystkie angielskie i amerykańskie towarzystwa, w których ubezpieczeni byli Żydzi niemieccy, postanowiły nie za stosować się do rozporządzenia władz III Rzeszy o konfiskacie roszczeń. Stoją one na stanowisku, że wszelkie uprawnienia przysługują wyłącznie ubezpieczonym, tzn. posiadaczom polis względnie tym, na czyją korzyść istnieje ubezpieczenie.

PARYŻ. Deficyt w handlu zagranicznym Francji za okres pierwszych 10 miesięcy b. r. wynosi 13.661 milionów fr. W okresie tym sprowadzono do Francji towarów za 37.896, a wywieziono za 24.235 miln. fr.

WARSZAWA. Według danych za pierwszych 9 miesięcy b. r. w porównaniu z tym samym okresem r. ub. wywóz z Polski do do Japonii spadł z 7.287 do 3.145 tys. zł do Chin z 5.650 do 1.548 tys. zł. oraz do Mandżurii z 2.126 do 724 tys. zł.

LONDYN. Królowa norwerska Maud zmarła dzisiaj w klinice, w której była poddana operacji 16 listopada.

Królowa Maud urodziła się w roku 1869 była córką króla Edwarda VII. W r. 1896 wyszła za mąż za księcia Karola duńskiego który w r. 1905 wstąpił na tron norweski jako Haakon VII. Ze związku tego urodził się książę Olav, który w r. 1929 ożenił się z księżniczką Martą szwedzką.

BUDAPESZT. Zdaniem tutejszych kół politycznych, nowe ustawy żydowskie dotkną około 100.000 Żydów węgierskich. Numerus clausus dla Żydów obniżony zostanie z 20 do 6—10 proc. Wyjątkowe postanowienia, z których korzystali na zasadzie ustaw żydowskich, uchwalonych na wiosnę byli kombatanci, mają być obecnie zniesione.

WASZYNGTON. Departament marynarki zawarł kontrakty na budowę 3 krążowników o wyporności 35.000 ton. Budowa tych trzech okrętów będzie kosztowała 150 mil. dolarów.

Protesty przeciw programowi
Reynauda nie ustają

Paryż. Parlamentarna komisja finansowa, która zebrała się wczoraj wieczorem, celem rozpatrzenia sytuacji, wytworzonej opublikowaniem de kretów rządowych, była widownią nowych gwałtownych ataków skrajnej lewicy przeciwko programowi Reynauda. Komuniści przedstawili komisji projekt rezolucji, domagającej się natychmiastowego wstrzymania realizacji dekretów, jako krzywdzącej niesprawiedliwości socjalnej. Na wniosek przedstawiciela partii radykalnej komisja zdecydowała jednak 20-tu głosami przeciwko 9-ciu odłożenie dyskusji nad rezolucją do wtorku, domagając się najpierw ponownego wysłuchania prem. Daladier'a.

Również poza terenem parlamentarnym akcja protestacyjna socjalistów i komunistów trwa w całej pełni. W niektórych miejscowościach manifestacje doprowadziły do nowych starć z policją. Szczególne przygotowania czynione są na astępną sobotę 26 listopada, wyznaczoną przez Kongres Naczelnej Konferencji Pracy, jako „Dzień protestu" przeciwko dekretom.

Organy prasowe lewicy w swej kampanii przeciwrządowej wykorzystują przy tym skwapliwie fakt, iż przy wczorajszym głosowaniu parlamentarnej grupy radykalnej nad zaufaniem do prem. Daladiera padło 9 głosów przeciwnych, a 25 deputowanych i senatorów wstrzymało się od głosu.

Według informacji z kół rządowych premier zadecydował już ostatecznie zwołanie Izby na 6 grudnia. Szef rządu zamierza jednak stanowczo przeciwstawić się dyskusji plenarnej nad dekretami przed uchwaleniem budżetu, t. j. przed końcem roku.

Autonomia Słowacji
i Rusi Podkarpackiej uchwalona

Praga. Po długotrwałych rokowaniach komisji prawnej, parlament przyjął znaczną większością głosów autonomię Słowacji i Rusi Podkarpackiej w zmienionej formie. Za projektem autonomii wypowiedziało się 146-ciu posłów (ogólna ilość posłów 220), przeciwko głosowało 23-ch posłów. Komisja prawna parlamentu dokonała w projektach autonomii obu krajów znacznych zmian, które częściowo zwiększają kompetencje rządu.

Dzisiejsze posiedzenie parlamentu uznane zostało za historyczne, ustala bowiem nowa formę drugiej republiki czesko-słowackiej. Z dniem dzisiejszym przestaje istnieć dotychczasowa centralistyczna konstytucja Czechosłowacji. Od dnia dzisiejszego druga republika staje się państwem federacyjnym. Poseł Sokół, który przemawiał imieniem Słowaków, podkreślił w swej mowie, że autonomia jest praktycznym wykonaniem ustawy pittsburskiej, wyraził się z uznaniem o autonomii, oświadczając, że sejm słowacki otrzyma daleko idące kompetencje. Autonomia spełnia dawne upragnione żadania Słowaków. Również i przedstawiciel Rusi dr. Kossey, który mówił po rosyjsku, wyraził się z wielkim zadowoleniem o uzyskanej autonomii. Fakt, iż przedstawiciel Rusi Podkarpackiej przemawiał po rosyjsku, a nie po rusku, jest bardzo znamienny dla przyszłego rozwoju politycznego Rusi Podkarpachkiej.

Czy Anglia udzieli pomocy
uchodźcom żydowskim

Londyn. Oświadczenie prem. Chamberlaina o planach udzielenia przez rząd pomocy uchodźcom żydowskim, zapowiedziane na dziś, oczekiwane jest z wielkim zainteresowaniem przez tutejsze koła polityczne. Oświadczenie swe premier złoży pod czas debaty nad wnioskiem Labour Party, dotyczącego zwołania konferencji mocarstw, które mogą udostępnić dla Żydów terytoria kolonialne.

Nie należy sądzić, by w kwestii uchodźców żydowskich Anglia uczyniła jakiś rzeczywisty wysiłek, gdyż informacje, otrzymane z wiarygodnych źródeł, dowodzą, że opinie głoszone publicznie przez członków gabinetu, jak lorda Zetlanda oraz sir John Simona, prócz wybitnych osobistości duchownych i świeckich, są raczej platoniczne.

Na 28 bm. zwołane zostało posiedzenie komitetu konferencji w Evian Stanów Zjednoczonych, Brazylii, Argentyny i Holandii. Poza tym dyrektor angielskiego biura konferencji, Amerykanin George Rublee, stara się bezskutecznie o wyjazd do Berlina, celem przedyskutowania zagadnienia z władzami niemieckimi. Wątpliwe jednak, czy cokolwiek zostanie zrobione przed przyjazdem do Londynu Myron Taylora, który wyjeżdża z Nowego Jorku dopiero 25 bm. tak, iż przed grudniem żadne decyzje nie będą powzięte.

Wreszcie należy stwierdzić z naciskiem, że rząd angielski nadal jest przeciwny rozszerzeniu akcji przez uwzględnienie całokształtu zagadnienia emigracji żydowskiej i pragnie ograniczyć ją tylko do doraźnej pomocy uchodźcom żydowskim z Niemiec.

—x—

Wystarczy wydawać rozkazy

Berlin. Na międzynarodowym kongresie śpiewu i mowy we Frankfurcie n/M. przemawiał delegat Trzeciej Rzeszy, prof. Rodemeyer, omawiając wychowanie młodzieży hitlerowskiej pod względem sztuki i dykcji. Powiedział on: „Młodzież musi być w dzisiejszych czasach już od najmłodszych lat uczona w wydawaniu rozkazów. Im więcej dobrze, jasno i właściwie rozkaz jest wypowiadany, tym więcej jest on skuteczniejszy. Czy to najmłodsi „Pimpfy", czy to młodzież hitlerowska, czy też wreszcie młodzi oficerowie armii muszą oni wszyscy być wcześnie wyszkoleni w kierunku technicznego opanowania głosowego umiejętności wydawania rozkazów.

Oświadczenie Stronnictwa Lud.
w sprawie wyborów sam. w Krakowie

W „Głosie Narodu" czytamy notatkę nast. treści :

„Kraków, 20. XI. Obradujący w dniu 19. XI. br. w Krakowie zarząd okręgowego Stronnictwa Ludowego zajmował się m. in. kwestia udziału członków S. L. w wyborach miejskich w Krakowie i powziął w tej sprawie następującą uchwałe:

„S. L. postanawia nie występować w walce wyborczej w Krakowie jako organizacja polityczna. Co się zaś tyczy, udziału poszczególnych członków S. L. w wyborach krakowskich, pozostawia im zarząd wolną rękę przy czym stwierdza, iż stawianie kandydatur przez członków S. L. po stronie Polskiego Bloku Katolickiego, któremu patronuje ks. metropolita Sapieha, tudzież popieranie ich kandydatur, bynajmniej nie godzi w solidarność partyjną"."

Zarząd Stronnictwa Ludowego w Krakowie powziął zapewne powyższą uchwałę jeszcze w przededniu połączenia się „Polskiego Bloku Katolickiego" z ozonowym „Chrześć.-Narod. Frontem Samorządowym.

Jak wiadomo — ponieważ nie ma odrębnej listy „Polskiego Bloku Katolickiego" i stawianie kandydatur przez członków Stron. Ludowego po stronie Polskiego Bloku Katolickiego tudzież popieranie tych kandydatów oznacza:

1) stawianie kandydatór na liście o obliczu również oznowym. 2) popieranie tym samym kandydatur ozonowych. Trudno wyodrębnić listę „Polskiego Bloku Katolickiego", gdy w istocie jest wspólna lista i wspólnie uzgodnieni kandydaci.

Ponad sto czterdzieści tyś. Żydów
chce wyemigrować z Niemiec do St. Zjednoczonych

Berlin. Amerykański Konsulat Generalny w Berlinie odwiedza dziennie od 1.500 do 2.000 osób, przeważnie tylko narodowości żydowskiej, celem uzyskania zezwolenia na wyjazd do Ameryki. W amerykańskich konsulatach na terenie Niemiec złożono do tej pory ponad 140.000 próśb o wizy wyjazdow do Ameryki. Ponieważ kontygent roczny przewiduje tyl ko wyjazd 27.000 obywateli z Niemiec, nie należy oczekiwać, aby St. Zjednoczone Ameryki Północnej zmieniły swoje dotychczasowe stanowisko, zezwalając na wyjazd większej ilości emigrantów z Niemiec.

Kara chłosty w Anglii zostanie zniesiona

Londyn. Po zniesieniu na mocy decyzji Izby Gmin, kary śmierci w Anglii na próbny okres 5 lat, rząd postanowił przeprowadzić dalszą reformę w dziedzinie wymiaru kary. W najbliższym czasie zostanie zniesiona, istniejąca dotąd w Anglii, kara chłosty dla przestępców, skazanych na długoletnie więzienie. Kara chłosty będzie stosowana jedynie jako środek dyscyplinarny w wyjątkowych wypadkach. Równocześnie projektuje się wprowadzenie dla młodocianych przestępców jako karę obowiązek brania udziału w specjalnych kursach poprawy, organizowanych w godzinach wolnych od zajęć wioziennych.

Za mało szkół powszechnych

W nrze 44 tygodnika „Samorząd“ ukazał się artykuł p. Z. Załęskiego omawiający zagadnienie sieci szkół powszechnych na wsi. Z danych zebranych w tym artykule wynika, że dla znacznej części dzieci wiejskich korzystanie ze szkoły wyższego stopnia jest zupełnie niemożliwe skutkiem zbyt wielkiej odległości tych szkół od miejsca zamieszkania dzieci. Promień przeciętnego rejonu szkolnego na wsi, wynosi 2,2 klm, ale promień rejonu szkoły III stopnia wynosi aż 6,5 klm. Oczywiście, dla dziecka wiejskiego nie jest możliwe odbywanie codziennie tak dużej odległości w drodze do szkoły. Ze szkół III stopnia korzystać mogą tylko dzieci zamieszkałe w bliskim sąsiedztwie tej szkoły — w miejscowości, gdzie ta szkoła się znajduje lub w miejscowościach sąsiadujących z nią bezpośrednio, natomiast dzieci z dalszej okolicy muszą zadowalać się szkołą niższego stopnia, przede wszystkim pierwszego — która znajduje się w ich wiosce.

Dodajmy, że ta przeciętna 6,5 klm nie oddaje dokładnie sytuacji — w niektórych częściach kraju promień rejonu szkoły III stopnia jest znacznie większy. Dotyczy to zwłaszcza woj. wschodnich: w woj. wileńskim promień ten wynosi 12,3 klm, w nowogródzkim — 10,0 km. w poleskim 12,5 klm. Jest wiele nie tylko wiosek ale całych gmin, które nie posiadają wogóle szkoły III stopnia — według p. Załęskiego na 2748 gmin wiejskich szkoły III stopnia istnieją tylko w 1508 gminach, a 1240 gmin posiada tylko szkoły I lub II stopnia (w czym 166 gmin posiadających wyłącznie szkoły I stopnia).

Stwierdzając, że stan ten jest całkowicie niezgodny z potrzebami wsi, która chce i powinna mieć możność kształcenia dzieci w szkołach należycie zorganizowanych, p. Załeski proponuje, jako środek zaradczy, zorganizowanie systemu dowożenia dzieci do szkół trzeciego stopnia z miejscowości dalej położonych. Pomysł ten, w zasadzie słuszny choć nie nowy, nie rozwiązuje jednak całkowicie zagadnienia. Dowożenie dzieci traktować można tylko jako środek uzupełniający, dodatkowy — który należałoby stosować tam, gdzie nie ma możności stworzenia szkoły III stopnia o mniejszym rejonie ze względu na zbyt małą liczbę dzieci. Obecnie jednak, jak wiadomo, w wielu miejscach dzieci jest dosyć dla utworzenia szkoły III stopnia, tylko nie ma dla tej szkoły lokalu i nauczycieli. Punkt ciężkości zagadnienia leży w zwiększeniu środków, jakie przeznacza się na potrzeby szkolnictwa powszechnego z budżetu państwowego.

A. Ch.

Niemcy liczą ponad 20 milj. robotników i urzędników

Obecnie jest zatrudnionych na terenie Niemiec 20,7 milionów robotników i urzędników, z czego 14,2 miln. mężczyzn i 5,5 miln kobiet. Statystyka podaje 58 działów, w których pracuje wymienioa wyżej ilość ludzi.

Na roli i w leśnictwie zatrudnionych jest 2.164 tys. osób, co oznacza spadek o 160 tys w porównaniu z rokiem 1933. W przemyśle i rękodzielnictwie pracuje 11,8 miln., z czego 9,4 mężczyzn. W porównaniu z rokiem 1933 liczba zatrudnionych w tym dziale wzrosła o 8 proc., a przemysł niemiecki zatrudnia obecnie 57 proc. ogółu pracujących, co stanowi ajwyższy procent z podanych 58 działów. Ponad milion ludzi pracuje jeszcze w handlu i komunikacji (3.469 tys. osób), przy czym liczba ta uległa zmniejszeniu w stosunku do r. 1933, dalej w służbie publicznej i prywatnej, obejmującej nast. działy opiekę społeczną, zdrowie i kulturę (1,5 miln.) i wreszcie w przemyśle włókienniczym.

Nowe drogi czechosłowackiej polityki zagranicznej

Praski dziennik „Venkov“ zamieścił artykuł o wytycznych czechosłowackiej polityki zagranicznej.

„Główną uwagę — pisze Venkov“ — polityka poświęcać będzie temu, aby Czechosłowacja w tych czasach oparła się w większej mierze o porozumienie Berlina i Rzymu, ponieważ to daje nam gwarancję większej pewności wewnątrz i na zewnątrz.

„Oznacza to — pisze dalej „Venkov“ — że nasza polityka zagraniczna ulega zmianie od podstaw aczkolwiek nasze stosunki z państwami zachodnimi nie będą wcale naruszone. Nie staniemy poprostu przeciw nikomu, rękę podamy i tam, gdzie je szcze niedawno odnoszono się wobec nas nieprzychylnie. Podamy ją bez zastrzeżeń i zupełnie szczerze ponieważ stanowczo nie chcemy uprawiać polityki zagranicznej wielkich koncepcyj i szerokich horyzontów polityki europejskiej, ale chcemy prowadzić wyłącznie politykę naszą uwzględniającą tylko nasze skromne interesy.

Mimochodem

Interpretacja autentyczna

Ciekawym przyczynkiem do naświetlenia metod, jakimi posługuje się prasa reakcyjna byłoby studium o języku tej prasy. Nie mamy w tej chwili na myśli ani ordynarnej, najeżonej cudacznymi kalamburami gwary Nowaczyńskiego. ani pokrewnego tej gwarze języka „Falangi“ „SzabeskurierówE i innych organów Ciemnogrodu. Chodzi po prostu o to, że nawet pospolite powszechnie wzywane terminy nabierają pod piórem publicystów z pod wiadomego znaku zupełnie innego znaczenia. —

Jako kapitalny przykład może służyć artykuł w jednym z ostatnich numerów „Gazety Polskiej“. Artykuł nosi tytuł „zwycięstwo myśli nowoczesnej w socjaliźmie belgijskim“, jednak ta „myśl nowoczesna“ nie jest niczym innym, jak belgijskim... zjednoczeniem narodowym! Przechylenie się przewódców robotników belgijskich ku idei solidaryzmu i polityce t. zw. „realistycznej“ ma być „zwycięstwem nowoczesnej myśli“. Ale czytajmy dalej. Stanowisko „narodowe i realistyczne“ min. Spaaka oznacza ni mniej ni więcej, tylko całkowite odstąpienie tego ministra od zasad demokracji, natomiast wierność dawnym ideałom, obrona bezpieczeństwa zbiorowego itd. jest według „Gazety Polskiej“ kierunkiem „międzynarodowym i oktrynerskim“. Premier, żądający nawiązania stosunków z hiszpańską targowicą operuje „rzeczowymi wywodami“, natomiast jego przeciwnicy używają “doktrynerskich frazesów“. Przykładów moglibyśmy przytoczyć więcej, sądzimy jednak, że sprawa jest zupełnie jasna.

W tym systemie, bo tego rodzaju argumentacja reakcji stanowiprawdziwy system, uderza jedno: publicysta nigdy nie postawi sprawy jasno — nie powie, że jest przeciwnikiem demokracji, sprawiedliwości, wolności, nie on jest przyjacelem zwolenników tych ideałów i dlatego zwalcza „doktrynerstwo i międzynarodowość“ socjalizmu, wytyka wszystkie błędy i niedociągnięca demokracji, bo przecież w tych czasach najlepiej się orientuje i pragnie wywieść ludzi na drogę prawdziwą, która prowadzi... ku demokracji „kierowanej“.

Wydaje się jednak, że system nie osiąga celu, gdyż czytelnik rozumie doskonale całą grę i wie, że jeśli Spaak jest według „Gazety Polskiej“ demokratą prawdziwym, to chyba w sensie demokracji kierowanej.

I jeszcze jeden moment, niezwykle charakterystyczny: to tchórzostwo w dekowaniu idei, które są własnością całego świata. Zaatakować „zgniłe idee demo-liberalne“ otwarcie i wprost, to znaczy przeciąć drogę do szerokich mas, to znaczy wykazać swoje prawdziwe, klasowe oblicze. Stąd ta „autentyczna interpretacja i poprawianie socjalistów, stąd operowanie pseudo-radykalnym frazesem.

Czyż to samo nie świadczy o potędze demokracji? Bo my atakując, posługujemy się sposobem wręcz przeciwnym — swego oblicza nie potrzebujemy się wstydzić, natomiast naszym zadaniem — odsłonić oblicze przeciwnika.

((mir.)

Program pracy rządu Rusi Podkarpackiej

Praga. Z Chustu, nowej stolicy Rusi Podkarpackiej donoszą, że rząd Rusi Podkarpackiej zwróci się z odezwa do ludności kraju, w której przedstawi swój program pracy. Rząd Rusi Podkarpackiej chce w sposób przyjacielski porozumieć się z rządem słowackim w kwestii Rusinów, zamieszkałych na terytorium Słowaczyzny. Rząd postara się, aby kraj oczyszczony został od obcych agentów politycznych, działających za inspiracja zagranicy i wysługujących się przez rozszerzanie wiadomości fałszywych o nędzy i niepokojach na Rusi Podkarpackiej. W odezwie tej rząd Rusi Podkarpackiej zapowiada przeprowadzenie reformy rolnej i leśnej, racjonalizację rolnictwa i leśnictwa i opiekę nad przedsiębiorczością przemysłową.

--oOo--

Bata walczy o nowe rynki zbytu

Praga (ik). Zmniejszenie się terytorium Czechosłowacji postawiło przemysł czeski wobec wielu trudności, odczuły to zwłaszcza zakłady Bat'a, które w odstąpionych terytoriach posiadały około 600 punktów sprzedaży. Ostatnio wyjechał zagranicę szef zakładów Bat'a, aby zbadać możliwości stworzenia nowych rynków zbytu. Przed nowym wyjazdem odbył on konferencję z swymi współópracownikami, których poinformował o nowych zadaniach zakładów firmy i nowej pracy.

Dr Jan Bata wskazał na to, że ze względu na zmiany terytorialne, skurczyły się też rynki zbytu w kraju, a straty te trzeba powetować wywozem. Dotychczas praca w tym kierunku rozwija się pomyślnie. Nadchodzą zamówienia z zagranicy i nie jest wykluczonym, że zakłady Baty na pewien czas przedłużą czas pracy w niektórych oddziałach aby w odpowiednim czasie podołać zamówieniom odbiorców.

Bata zaznaczy, że nie jest pewnym, czy uda się utrzymać dzisiejszy stan zatrudnienia wszystkich warsztatów. Trzeba będzie przynajmniej przeprowadzić takie zmiany w organizacji pracy, aby można było zatrzymać w pracy wszystkich współpracowników firmy.

Reorganizacja produkcji jest konieczna ze względu na to, że połączenia komunikacyjne zostały na wielu odcinkach przerwane i wobec tego utrudniony jest wywóz do Czech, na Słowaczyznę i Ruś Podkarpacką.

Trudności w zaopatrywaniu oddziałów sprzedaży wzrosły tak, że obecnie zachodzi potrzeba wybudowania zakładów na Rusi Podkarpackiej, do której wywóz jest specjalnie utrudniony.

Wzmożona działalność Stronnictwa Ludowego

Warszawa. W miarę zbliżania się terminów wyborów samorządowych Stronnictwo Ludowe wzmaga swą działalność przygotowawczą. W celu zaznajomienia działaczy stronnictwa z ustawą samorządową i techniką wyborczą Str. Lud. organizuje w różnych częściach kraju około 50 kursów instruktorskich, zjazdów i konferencji w dwóch terminach, 20-go i 27-go listopada. Stronnictwo przewiduje bardzo liczny udział swych członków na wymienionych kursach.

Ks. Windsor wróci do Anglii

Londyn. „Sunday Pictorial“ zapowiada, iż książę Gloucester ma być mianowany wicekrólem Indyj. Lord Linlithgow wkrótce ma ustąpić ze stanowiska wicekróla.

Książę Windsor w początkach 1939 r. udaje się do Egiptu i Turcji a następnie w marcu do Londynu. Po krótkim pobycie w Londynie ks. Windsor wyjedzie do południowej Afryki, poczym ostatecznie ma powrócić do Anglii.

Pan Oswald Pirow podróżuje

Pan Oswald Pirow nie urodził się w Niemczech. Jego rodzina z górą 50 lat temu wyemigrowała z Niemiec do Afryki i niemowlę Oswald przyszło na świat już na „czarnym lądzie". Jak przystoi jednak dobrym Niemcom młody Oswald nie zerwał łączności z macierzą: studia skończył w Niemczech i z Niemką się ożenił. Co oczywiście nie przeszkodziło mu budować swą karierę na „nieskazitelności" swego południowo — afrykańskiego obywatelstwa.

Wyglądało to na oko znacznie sympatyczniej niż np. kariera innego afrykańskiego Niemca p. Ernesta Bohle. Ten, urodzony również w Afryce, oddał się jawnie i całkowicie na służbę „nowej idei", jaka panuje w jego ojczyźnie. Pan Pirow jest dziś ministrem wojny Unii Południowo—Afrykańskiej — p. Bohle jest „tylko kierownikiem prac wśród Niemców zagranicznych z ramienia niemieckiego MSZ. Trudno jest określić dziś stosunek tych dwóch panów. To pewne, że p. Bohle mocno się raduje z polityki i obecnej podróży p. Pirowa.

Bo p. min. Pirow jest właśnie w podróży. Nie komiwojażerskiej — on niczego nie sprzedaje. On rozdarowuje. Rozdarowuje, a raczej pragnie podarować Trzeciej Rzeszy kolonie afrykańskie.

Któż ośmieliłby się zarzucić panu (chciałoby się powiedzieć „von") Pirowowi, że działa na rzecz Niemiec? Toć przecież tylko obywatelska troska o całość posiadłości brytyjskich w Afryce skłoniła p. ministra do wizyty w Europie. P. minister pragnie odwrócić apetyty niemieckie od Unii Połudn. — Afrykańskiej i dlatego skwapliwie syci Niemców posiadłościami... Francji, Belgii i Portugalii. A jeśli państwa te nie zgodza się? A jeśli Niemcy zechcą sobie zabrać kolonie — i te angielskie — siłą?

Tak, prawda, przypominamy sobie oświadczenie p. Pirowa w krytycznych dla pokoju dniach wrześniowych br. Wówczas ten osobliwy minister brytyjskiego dominium oświadczył w parlamencie południowo — afrykańskim, że Anglia nie może liczyć na poparcie Unii w zatargu z Niemcami. A wogóle nie podoba mu się wystąpienie bloku państw demokratycznych przeciwko państwom faszystowskim.

Pan Pirow jest ministrem Unii Południowo — Afrykańskiej, obejmującej posiadłości Wielkiej Brytanii. Któżby śmiał wątpić w to, iż działa on jedynie w jej interesie?

H.

Wykrycie fabryki fałszywych dwuzłotówek

W Wilnie wykryto zakonspirowaną fabryczkę fałszywego bilonu. Fałszerze produkowali w pierwszym rzędzie dwuzłotówki. Aresztowano 5 osób, które trudniły się produkcją fałszywego bilonu. Jak stwierdzono fałszerze rozpowszechniali monety zarówno w mieście jak i na prowincji, gdzie wyjeżdżali w dni targowe.

Wszystkich aresztowanych osadzono w więzieniu.

„Azja dla Azjatów"

To hasło imperium japońskiego

Na łamach prasy japońskiej czyta się często, że celem polityki japońskiej i wojny z Chinami jest wygnanie białych, w pierwszym rzędzie Anglików i Amerykanów z Dalekiego Wschodu. Niedawno przedstawiciel rządu japońskiego ks. Konoyi oświadczył publicznie, że skończyły się już czasy przewagi handlowej Anglii w Chinach i że Azja powinna należeć do Azjatów. Oczywiście obrończynią „doktryny Monroego" we wschodniej części azjatyckiego kontynentu będzie Japonia pragnąca zapewnić sobie protektorat nad Chinami, jak zapewniła sobie protektorat nad Mandżukuo. Japoński rząd przez usta księcia Konoyi protestował już przeciw tak zwanym „nierównym" przymierzom i nie ukrywa wcale, że uważa za konieczność rewizję wszystkich przymierzy nie wyłączając zawartej w 1922 roku w Waszyngtonie paktu dziewięciu mocarstw. Rząd tokijski podobno zamierza rozpocząć realizowanie rewizji przymierzy właśnie od tego przymierza.

W jaki sposób zamierzają i czy zamierzają wogóle „białe" mocarstwa przeciwdziałać urzeczywistnieniu azjatyckiej doktryny Monroego i początkowi wyparcia ich z Dalekiego Wschodu. Włochy i Niemcy, związane z Japonią antykomunistycznym paktem jak wiadomo, z góry wyraziły zgodę uznania — hegemonii Japonii na Dalekim Wschodzie.

Stany Zjednoczone natomiast, wręcz przeciwnie, niejednokrotnie protestowały przeciw naruszeniu przez japońskie władze — paktu dziewięciu mocarstw oraz polityki „otwartych drzwi" i niedawno przedstawiciel Stanów Zjedn. oświadczył, że rząd waszyngtoński zamierza nadal walczyć o stosowanie w Chinach polityki „otwartych drzwi", oraz przestrzeganie paktu dziewięciu mocarstw i zasad międzynarodowego prawa. Ostatnia wymiana opinii między Paryżem, Londynem i Waszyngtonem wyjaśniła jednakże, że rząd amerykański nie zamierza na razie posunąć się dalej poza granice protestów i że do ogólnych wystąpień przyłączy się tylko w ostatecznym wypadku. Francja woli w milczeniu oczekiwać biegu wydarzeń. Co się zaś tyczy najbardziej zainteresowanej w chińskim handlu i przemyśle Anglii, która inwestowała setki milionów jeśli nie miliardów funtów w Chinach, to w mowie wygłoszonej w Izbie Gmin, oświadczył Chamberlain, że po ukończeniu wojny Japonii i Chinom potrzebne będą kapitały dla odbudowy zburzonych miast iprzedsiębiorstw. Japonia nie posiada tych koniecznych kapitałów i zmuszona będzie zwrócić się o nie do Anglii, Premier angielski gotów jest snać dać je Japonii, pod warunkiem wszakże zrezygnowania na Dalekim Wschodzie z żołtej doktryny Monroego i zachowania polityki „otwartych drzwi". Rząd japoński pośpieszył jednakże rozwiać ilużje Chamberlaina, oświadczając, że nie zamierza bynajmniej szukać potrzebnych kapitałów w Wielkiej Brytanii i że obejdzie się bez angielskiej pomocy finansowej.

Tak więc polityczne następstwa tryumfu zasady „Azja dla Azjatów" mogą stać się istotnie nieobliczalne. Wojna japońsko-chińska łacno przekształcona być może w wojnę największych mocarstw świata.

(k)

W Niemczech zabrakło obozów koncentracyjnych

Brema. Ilość aresztowanych żydów w Niemczech w ostatnich czasach wzrosła tak, że zabrakło chwilowo miejsc w istniejących już obozach koncentracyjnych, zwłaszcza w Sachsenhausen pod Berlinem oraz w Buchenwald pod Weimarem, dokąd głównie kierowani są żydzi.

W kilku miejscowościach a m. in. również i w Bremie powstały pomocnicze obozy koncentracyjne. W Bremie obóz ten znajduje się w zabudowaniach „Północno — Niemieckiego Lloydu".

W jakiej wysokości podwyższono podatki we Francji.

Paryż. Ostatnie dekrety rządu francuskiego podwyższyły podatki bezpośrednie w następującej wysokości: dochodowy o 30 proc. od uposażeń z 7.5 proc. do 8 proc, od kuponów papierów wartościowych francuskich o 1 proc., zagranicznych o 3 proc. Ponadto wprowadzono nowy podatek nadzwyczajny w wysokości 2 proc. od wszystkich dochodów zawodowych,

W podatkach pośrednich: od kawy podwyższono z 285 od 325 franków za cetnar metryczny, cukru z 125 do 160 frs. tytoniu z 12 do 15 proc., środków napędowych do 0.20. fr. za 1 litr, konserw do 6, 10. względnie 6.75 proc. zależne od jakości, węgla na 3,7 proc, od ubrań na 0,35, względnie 0,45 proc.

Poza tym powiększono taryfy pocztowe, biletów metro oraz biletów autobusowych.

Epidemia pryszczycy stale wygasa.

Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, stan pryszczycy w Polsce w okresie od 16 do 31 października br. przedstawiał się następująco: ogólna ilość zagród dotkniętych pryszczycą na koniec okresu sprawozdawczego wykazuje cyfrę 49.000, gdy na początku tego okresu liczba sięgała 58.187. Również zanotowano w tym czasie spadek liczby miejscowości dotkniętych pryszczycą z 6.556 na początku do 6.042 na końcu okresu sprawozdawczego. Należy podkreślić, iż jest to już czwarty okres sprawozdawczy, w którym zanotowano spadek ilości zagród i miejscowości dotkniętych epidemią pryszczycy.

Ogółem pryszczyca wygasła w 2.062 miejscowościach, w 26.419 zagrodach. Wygaśnięcie pryszczycy następowało wszędzie w sposób naturalny z wyjątkiem jednego wypadku w woj. tarnopolskim, w pow. przemyślańskim, gdzie ze względu na niewielkie rozprzestrzenienie pryszczycy w jednej zagrodzie nastąpiła likwidacja epidemii w drodze wybicie zwierząt chorych. W tym wypadku właścicielom wybitych zwierząt wypłacono odpowiednie odszkodowanie z funduszów państwowych.

Angielska pożyczka dla Rumunii

Londyn. „Sunday Diespatch" podkreśla znaczenie polityczne wizyty króla Karola w Londynie. Według tego pisma, Anglia jest zdecydowana utrzymać swoje wpływy na Bałkanach, jednocześnie kontynując swą pojednawczą politykę z Włochami i Niemcami. Król Karol dąży do utrzymania niezawisłości politycznej swego kraju i rozwinięcia wzajemnych stosunków. W tym też celu, jako rezultat tej wizyty, Anglia użyczy prawdopodobnie pożyczki w wysokości 15 miln. funtów szterlingów. Kredyt ten pozwoli Rununii zakupić brytyjskie maszyny i produkty tekstylne.

Antyżydowska kampania w Niemczech postępuje

Berlin. Wydane zostało tu zarządzenie zabraniające Żydom urządzania wyprzedaży i licytacji posiadanych mjątków. Zarządzenie to mt zapobiec upłynnieniu i wycofaniu przez Żydów kapitału. Jednocześnie opublikowane zostały ułatwienia przy przejmowaniu przez Niemców dawnych składów Żydowskich. Na przejęcie to uzyskać potrzeba wprawdzie pozwolenia frontu pracy oraz od lokalnych władz partyjnych, Dopiero po ich otrzymaniu chcący przejąć składy żydowskie otrzymają konieczną pomoc kredytową.

Równocześnie w całej prasie niemieckiej, kontynuowana jest propagandowa antyżydowska. Wszystkie pisma wypełnione są zestawieniami żydowskich przestępstw, odpowiednich cytat oraz odgłosami z zagranicy. Dzisiejszy czołowy organ partii „Volkischer Beobachter" nieomal połowę tekstu redakcyjnego poświęca kwestii żydowskiej.

Charakterystyczny jednak jest artykuł „Angriffu", polemizującego ostro z nadesłanym redakcji anonimem, którego autor deklaruje się wprawdzie, jako antysemita, potępia jednak zajścia niszczycielskie, jako nie chrześcijańskie oraz wywołujące za granicą powszechne oburzenie przeciwko Rzeszy.

Śmiały napad bandycki w Londynie

Londyn. Na przedmieściu Islington bandyci napadli na urzędnika wielkiej firmy jubilerskiej, niejakiego Leslie Coot'a.

Związawszy go i zakneblowawszy mu usta bandyci odwieźli go do garażu, który znajdował się w domu na leżącym do firmy jubilerskiej i zabrawszy mu klucze dostali się do składu jubilerskiego, skąd skradli klejnoty.

LISTOPAD
22
wtorek

WAŻNE NUMERY TELEFONICZNE
Straż ogniowa 122-22
Zegarynka 98
Centr. międzym. 97
Informator telef. 137-00
Biuro napr. telef. 150-50
Informator kol. 121-08
Centr. gazowni 152-05
Centr. elektr. 150-70
Centr. wodociąg. 121-99
Pogotowie rat. 111-11.

KALENDARZ RZYM. - KATOLICKI

Wtorek Cecylii

Teatr

Z TEATRU M. im. J. SŁOWACKIEGO

Dziś w poniedziałek z powodu przedstawień dla młodzieży krak. szkół średnich (wysprzedane) — wieczorem przedstawienia nie będzie.

W środę „Balladyna" J. Słowackiego w inscenizacji dyr. K. Frycza z Jaroszewską w roli tytułowej.

„Rodzina Whiteoaków" Mazo de la Roche

Przerobiona przez autorkę kanadyjską Mazo de la Roche z jej głośnej powieści sztuka p. t. „Rodzina Whiteak'ów" wejdzie na repertuar teatru miejskiego jutro we wtorek 22 bm. w opracowaniu reżyserskim Stanisławy Wysockiej. Znakomita artystka ukaże się w jednej z najsłynniejszych swych kreacyj., odtwarzając postać stuletniej babki rodu Whiteoak'ów, będącą uosobieniem niewygasłej energii życiowej, zdrowego rozsądku i odczucia rzeczywistości. Liczną jej rodzinę złożoną z szeregu zróżniczkowanych i ostro przez autorkę podrysowanych typów odtworzą: A. Kłońska, H. Brochocka, P. Kowalewska, T. Burnatowicz, Z. Mrożewski K. Opaliński, A. Possard, L. Buczkowski, S. Turski. Sztukę przetłumaczyła Julia Rylska.

Plan przedstawień:

Poniedziałek 21. XI. wiecz. przedstawienia nie będzie.
Wtorek 22. XI. „Rodzina Whitaoak'ów"
Środa 23. XI. „Balladyna"

Repertuar kin

ADRIA: Granica
APOLLO: Chicago
PROMIEŃ: Druga młodość
STELLA: Czarny korsarz
SZTUKA: Ostrożnie profesorze
UCIECHA: Więzienie bez krat
WANDA: Czardasz
ATLANTIC: Korsarze
LOPP: Ósma żona Sinobrodego
SCALA: „Jezebel" (Bette Davis)

Kinoteatry przemyskie

Apollo: Tak się kończy miłość
Casino: Modelka
Muza: Jastrząb
Olimpia: Paryżanka
Fotoplastikon: Riviera

Repertuar kin radomskich

Apollo: Strachy
Adria: Dama pikowa
Czary: Jej największy błąd

Repertuar kin kieleckich

WF i PW Granica
CZWARTAK Marnotrawna córka
PALACCE Epopea Dżungli
CASINO Dziesięciu z Pawiaka

Z frontu wyborczego
do samorządu krakowskiego

Cztery główne ugrupowania polityczne stają do startu wyborczego w Krakowie. Wspólna lista chrześcijańsko-narodowa frontu samorządowego i Polskiego Bloku Katolickiego, Stronnictwo Narodowe, Polska Partia Socjalistyczna i klasowe związki zawodowe, oraz Żydzi. Ci ostatni rozbici. Osobno idą Syjoniści, Bundowcy i Poalesyjoniści. Atoli generalna batalia zaczyna się pomiędzy „jednolitofrontowcami" a P. P. S. „Jednolitofrontowcy" z wielką biedą zmontowali listę. Targi i kłótnie trwały do ostatniej chwili. Najlepszym tego dowodem, że na liście tej brak takich nazwisk jak b. premiera prof. dr Juliana Nowaka, b. min. prof. Kumanieckiego, hr. Łubieńskiej, dr Kwiecińskiego, ks. Niemczyńskiego, ks. Szymeczki i innych, dość znanych figur w dawnym B.B.W.R., a jak głosi fama szereg osób wzajemnie się pokłóciło i zapowiada bojkotowanie listy „jednolitofrontowej". Już dzisiaj się mówi, że pewni kandydaci „jednolitofrontowi" wydawać mają kartki wyborcze ze swoimi nazwiskami na pierwszym miejscu. Dotyczyć to ma przede wszystkim okręgu IV-ego i V-ego. Charakterystycznym jest, że b. poseł Pochmarski kandyduje na 7 (!) miejscu w śródmieściu, a dr Miksiewicz na 8-mym! Ludzie zachodzą w głowę, dlaczego nie wolno było ks. Weryńskiemu kandydować do Sejmu a wolno do Rady Miejskiej. I tu, i tam ksiądz Weryński jest na liście ozonowej, z łaski którego otrzymał mandat poseł Putek. Więc? Stronnictwo Narodowe wystawiło listy we wszystkich okręgach, chcąc głównie zaszkodzić „jednolitemu frontowi". P. P. S. i klasowe związki zawodowe występują same do wyborów. Na liście tej figurują przeważnie znani działacze zawodowi i społeczni z b. posłem A. Ciołkoszem na czele.

Kampania wyborcza już się rozpoczęła za pośrednictwem zgromadzeń i ulotek. Wszystkie stronnictwa uruchomiają cały swój aparat wyborczy. Należy się spodziewać niespodzianek głównie z tego powodu, że wyborca może sobie dowolnie wybrać nazwiska ze wszystkich list danego okręgu, na które chce głosować. W największym strachu są „jednolitofrontowcy" niepewni nie tylko wyborców, ale samych niezdyscyplinowanych kandydatów, którzy w ukryciu przygotowują akcję podjazdową. Byleby zdobyć stolec radziecki. Duży popłoch w obozie grenady „jednolitofrontowej", wywołały nasze cytaty o stanowisku Ozonu i kombatantów polskich wobec naczelnego patrona tego bloku ks. biskupa Sapiehy z ub. roku.

Idem.

Za odmowę prolongaty
długu -- zastrzelił

Na polu kolonii Nowy Kromolin, pow. sieradzkiego rozegrało się krwawe zajście. Przez pole prowadzili krowę małż. Leon i Eleonora Piotrowscy ze wsi Hamentów, gm. Szadek. W pewnym momencie nadjechał za nimi na rowerze 26-letni Franciszek Ciesielski, który wszczął z Piotrowskim kłótnię. Ciesielski w swoim czasie kupił u Piotrowskich grunt pod cegielnię, która po wybudowaniu źle prosperowała. Zażądał więc od Piotrowskich prolongaty długu w kwocie 15.000 zł., należnego im jeszcze za kupiony grunt. Piotrowscy odmówili i sprawę sikerowali do sądu. Na tym tle właśnie powstała międzv nimi sprzeczka, w czasie której Ciesielski dobył rewolweru i oddał do małżonków kilka strzałów. Rażeni kulami Piotrowscy padli na ziemię. Sprawca zbiegł, lecz po kilku godzinach sam zgłosił się na posterunek policji w Zduńskiej Woli i oddał się w ręce policji. Rannych przewieziono do szpitala gdzie Piotrowski niebawem zmarł. Stan jego żony jest beznadziejny.

Żywcem się ugotował chłopczyk
w kotle z wrzącym tłuszczem

Syn Dmytra i Bronisławy, zam. w Drohobyczu właścicieli wędliniarni, 4-letni Łunyszyn bawił się dziecinną taczka na podwórzu obok warsztatu masarskiego. W pewnej chwili cofając się taczkami wpadł do stojącego na podwórzu cebrzyka, napełnionego wrzącym smalcem wieprzowym. Na krzy dziecka wybiegł z pobliskiego warsztatu masarskiego czeladnik Antoni Feliczko, który zauważył dziecko leżące w cebrzyku, skąd zabrał je i zaniósł do mieszkania. Zawezwany lekarz dr Jaremczyszyn stwierdził ciężkie poparzenie ciała i polecił dziecko oddać do szpitala. Dziecko zmarło.

s

—oOo—

Kronika radomska

Jak się dowiadujemy przedsiębiorstwo budowlane, prowadzące roboty przy budowie magazynów tytoniowych z początkiem grudnia przyjmie do pracy 200 robotników miejscowych. Należy się spodziewać iż znacznie zmniejszy się liczba bezrobotnych, gdyż również fabryka motorów elektrycznych „Erixon" ma zatrudnić kilkuset robotników.

— oOo —

Ostatnio nawiedziła nasze miasto plaga katastrof bądź motocyklowych bądź samochodowych. Niemal codziennie notujemy nieszczęśliwe wypadki skutkiem katastrofy samochodowej. Przeważna część wypadków ma miejsce na szosach pod Radomiem. Należałoby, by władze odnośne przeprowadzały intensywną kontrole ruchu prawidłowej jazdy na szosach pomiejskich. Wczoraj miały miejsce 2 wypadki katastrofy samochodowej.

Otóż na szosie warszawskiej, kilometr od Radomia, w czasie wymijania samochodu osobowego, kierowanego przez Wojciecha Owczaka (zam. w Warszawie) z furmanką powożona przez Jana Kobylarczyka (wieś Kamińsk gm. Wielogorce). — koń spłoszył się i wpadł na środek szosy. Kierowca skręcił w bok, wjechał do rowu, uszkadzając silnie samochód i doznał ogólnego obrażenia.

Nasze Konto P. K. O.
408.727

Kronika przemyska

Oszukańcze manipulacje
drzewno-lasowe

W jednym z okolicznych lasów, który należy do kompleksu prywatnej wielkiej własności ziemskiej, natrafiono na nadużycia, trwające dłuższy czas. Polegały one na tem, że personel leśny wydawał znacznie większe ilości drzewa aniżeli opiewały asygnaty, w których zarząd wyszczególniał przeznaczone do wydania ilości, nabyte przez pośredników.

Drzewo nabyte w ten oszukańczy sposób pośrednicy sprzedawali niektórym tartakom w okolicy Przemyśla po cenach prawdziwie konkurencyjnych, bo oczywiście znacznie tańszych, aniżeli ceny normalne. Wysokość szkód poniesionych w ciągu lat wskutek tych manipulacji przez zarząd lasu nie dą się narazie ustalić.

* * *

Z sali sądowej

Szymon Wilgucki z Woli Kroczenickiej został zasądzony za ciężkie pobicie Józefa Wiśniewskiego z Birczy na 6 m. aresztu z zaw. wykonania kary na 2 lata. Wielgucki pobił Wiśniewskiego z zazdrości i zemsty, gdyż podejrzewał że jest on niepożądanym trzecim w małżeństwie. Żona Wilguckiego występowała w tym procesie jako świadek dowodowy i silnie obciążyła rzekomego adoratora.

* * *

Na sesji wyjazdowej Sądu Okr. w Birczy odbyła się rozprawa przeciw Jarowi Sliwiakowi i jego czterem synom oskarżonym o śmiertelne pobicie oraz o ciężkie poranienie dwóch uczestników zabawy wiejskiej. Sąd skazał wszystkich oskarżonych na więzienie do lat trzech.

Wypadek samochodowy

Inż. Klagsbald współ. fabryki „Polna" wjechał samochodem na drzewo podczas forsowania góry krzywieckiej. „Chevrolet" doznał licznych uszkodzeń tak, że musiano go przewieść do miasta. Inż. K. i goście jadący tym samochodem wyszli cało.

—oOo—

RÓŻNE

Uwaga! Nadszedł **wielki** transport najnowszych materiałów bielskich na ubrania, palta i pokrycia futer, po bardzo niskich cenach. Najtańszy skład bielskich resztek sukiennych. **J. Müntz**, Kraków, **Stradom 16** (w podworcu).

Części do obciągania **guzików**, maszynki i aparaty, oraz najnowsze formy do plisowania poleca Wytwórnia **Okrent** Kraków, **Wolnica 8/13.**

8 GROSZY PRANIE KOŁNIERZYKA
Jedynie tylko „PERŁA" Wrzesińska 1.
Czyszczenie ubrania 3.50 zł — Sukni 2 zł.—
Centrala WOLNICA 8.

Łóżka polowe żelazne zakupisz, naprawisz najtaniej tylko w Zakładzie tapicerskim **S. Augusta**-Kraków, **Węglowa 3.** przecznica Krakowskiej. Doprowadza stare łóżka do pierwotnego stanu.

DOM SWETRÓW Ostrowieckich, Kraków, Krakowska 12. Poleca w wielkim wyborze: **swetry, damskie, męskie i dziecinne.** Najnowsze modele. **Ceny 50% zniżone.**

NAJNOWSZE MODELE KAPELUSZY DAMSKICH PO NISKICH CENACH POLECA
firma „HANKA"
wł. HANKA ROTHOWA I MARIA MATYSZKIEWICZ
Kraków, ul. Sławkowska 25.

Torpeda, Kraków, Starowiślna 83. poleca wielki wybór kapeluszy okazyjnych jak: „Hückel, „Habig" „Goeppert".

Ondulację trwałą w ciągu dwóch godzin wykonuje pierwszorzędnie zł 5.— Gwarancja 10 miesięczna **„Milano"** Kraków, **Starowiślna 53.**

FUTRA najkorzystniej poleca: Horowitz, Starowiślna 26.

MATERACE, poduszki, włosienne, łóżka polowe, otomany, tapczany poduszki dla niemowląt oraz przyjmuję wszelkie roboty tapicerskie **Zakład Tapicerski BARDACHA**, Krakowska 44, telefon 174 83.

Kupuje sprzedaje używane maszyny i urządzenia do wyrobu **wody sodowej,** lodów, czekolady, makaronów, **przetworów** owocowych. Urządzenia dla laboratoriów chemicznych, — wszelkich rozlewni etc. Cynę angielską, wyroby mosiężne dla metalowców, ołów i inne metale. Nowo — Otwarty skład Józefa Lesera **Mostowa 3.**

Buty narciarskie, najnowszych modeli, z oryginalnych skór angielskich, **Dziadoń, Kraków, ul. Długa 4, Mickiewicza 41.**

Oficerskie buty z cholewami, oraz wszelkiego rodzaju obuwie turystyczne, sportowe, **Dziadoń, Kraków, Długa 4, Mickiewicza 41**

Ogrodnicy, okna inspektowe, impregnowane, oszklone, na dogodnych warunkach poleca: Unger **Kraków, Józefa 15 tel. 143-27**

Ubraniozmian zamienia noszoną garderobę meską na materiały bielskie, **Kozłowski**, Kraków, Zwierzyniecka 11. Telefon 148-62.

Pracownia krawiecka LOLI EILE Siemiradzkiego 6. Żurnale modelowe. Wykwintne wykonanie.

Chorzy na przepuklinę!
Długoletni specjalista M. Landau Kraków, Dietla 44 I. p. Wykonuje opaski przepuklinowe, różnego rodzaju **suspensoria**, Opaski po operacji ślepej kiszki. Przyjmuje wszelkie reperacje. **Posiada liczne podziękowania.**

FUTRA nowe, przeróbki i reperacje wykonuje: Franciszek Zgała Kraków, ul. Topolowa 4.

Przyjmujemy szmatki na wyrób chodników, kilimów, dywanów — **Złotego za metr Tkalnia Kraków, Józefa 2.** Tel. 173-98.
Przyjmujemy perskie dywany i kilimy do naprawy.

CAŁA POLSKA
GRANA FORTEPIANACH, PIANINACH
Sommerfeld a!
SKŁAD FABRYCZNY
Władysław Boloński
KRAKÓW, ul. św. ANNY 3.

Pracownia nożowniczo — mechaniczna „PRECYZJA" w Krakowie Krakowska 5 wykonuje: wszelkie roboty w zakres **nożownictwa** wchodzące, oraz specjalna **naprawa maszyn drukarskich. Toczenie i spawanie metali. Władysław Mitan, Krakowska 5 w podworcu**

Swetry, pulowery, golfy angorowe wełniane, bezrękawniki męskie, damskie i dziecinne, oraz suknie na zamówienia poleca **Pracownia trykotaży Felman** Sw. Sebastiana 23 (sklep frontowy)

Meble nowoczesne najtaniej kupisz w firmie **Frisch Starowiślna 35.** Dogodne warunki spłaty.

NAUKA

KURSY SAMOCHODOWE — Kraków, **KRUPNICZA 14.** (dawniej Szewska 1). tel. — 206-88. Prowadzone przez fachowców. Prawo jazdy gwarantowane Wpisy codziennie.

Angielski, francuski, niemiecki, — **metodą Ansona** — Krowoderska 5. Złotych 4. — miesięcznie.

Magistra filozofii, rutynowana korepetytorka udziela lekcji z zakresu szkół średnich. Zgłoszenia do Adm. Krak. Kuriera Wiecz. pod „Magistra".

Przygotowuję z matematyki, fizyki, chemii zakres gimnazjum, liceum-matura każdego typu. Zgłoszenia: „Matematyka" do Redakcji Krak. Kuriera Wieczornego. **Sławkowska 12.**

OD WYDAWNICTWA!
Prosimy o uregulowanie należności z tytułu zaległej prenumeraty.

W Arktyce nie znają chorób uzębienia

Dwaj dentyści szwedzcy, Curt Mellquist i Torsten Sanberg, pracują od kilku lat nad badaniem wpływu klimatu i trybu życia na uzębienie emigrantów skandynawskich zamieszkałych w Grenlandii. W wyniku swych prac doszli do bardzo interesującego wniosku: podczas gdy na przestrzeni połwieku nie stwierdzono wśród kolonistów skandynawskich w Grenlandii ani jednego wypadku próchnicy, w tym samym czasie ludność południowej Szwecji cierpiała na wszystkie znane obecnie choroby zębów. Mellqnist i Sanberg zbadali ponad 1450 zębów u kolonistów grenlandzkich i nie stwierdzili ani jednego wypadku próchnicy. Ponadto przestudiowali oni 18.500 zębów u mieszkańców południowej Szwecji z tegoż okresu, przy czym okazało się, że ich posiadacze narażeni byli na wszystkie znane obecnie cierpienia zębów, aczkolwiek w znacznie mniejszych rozmiarach. Jeżeli jednak chodzi o próchnice, obecnie zdarza się ona częściej, niż dawnej.

Zdaniem dentystów decydujący wpływ na stan uzębienia Skandynawów zamieszkałych w Grenlandii wywarło pożywienie, składające się niemal wyłącznie z mięsa. Z drugiej jednak strony brak objawów chorobowych jest tym dziwniejszy, że kolonia emigrancka w Grenlandii cierpiała bardzo wskutek niedostatku i jej członkowie przeważnie odżywiali się niedostatecznie.

OKULARY LOTNICZE!!!
Okulary automobilowe
ochronne dla spawaczy
największy wybór! — niskie ceny!
OPTYK GRÖSSLER
Zaprzysiężony rzeczoznawca sądowy
KRAKÓW, UL. GRODZKA L. 41. — Telefon 126-00.

Ze sportu

Włochy — Szwajcaria 2:0 (1:0)

Bolonia. W międzynarodowym meczu piłkarskim rozegranym między Włochami i Szwajcarią, zasłużone zwycięstwo odnieśli Włosi 2 : 0, mimo że obie bramki padły raczej przypadkowo. Pierwszą zdobył bowiem z nieoczekiwanej sytuacji Golazzi, a druga padła dla Włoch ze samobójczego strzału gracza Szwajcarii.

—oOo—

Warszawa. Warszawa w meczu piłki nożnej pokonała reprezentację Łodzi 5:1. Bramki zdobyli dla Warszawy Kisieliński z karnego, Przybysz 2, Kniola i Jaźnicki. Dla łodzi honorowy punkt zdobył Lewandowski.
Wisła 1 b.—Garbarnia I b. 4:2 (3:0)

Katastrofa samochodowa

Lwów. Wczoraj wieczorem powracał z Cieszyna do Lwowa autem dyrektor lasów państwowych we Lwowie inż. Konrad Szubert w towarzystwie inż. Warchałowskiego i szofera. Na 17-tym kilometrze przed Janowem w powiecie jaworowskim wskutek defektu chamulca lub kierownicy samochód wjechał na słup telegraficzny, obalając go i przerywając komunikację telegraficzną, po czym wpadł do rowu, wywracając się do góry kołami. Dyr. Szubert został przygnieciony całym ciężarem wozu i zginął na miejscu. Inż. Warchałowski odniósł lekkie obrażenia, szofer, który wyszedł bez szwanku, widząc trupa swego przełożonego, usiłował z rozpaczy popełnić samobójstwo, czemu przeszkodził w ostatniej chwili inż. Warchałowski. Zwłoki śp. dyr. Szuberta przeniesiono do domku dróżnika, a następnie przewieziono do kostnicy we Lwowe. Auto pozostawiono na miejscu do dyspozycji władz.

Nowy numer „Epoki"

Ukazał się nr. 32/135 demokratycznej „Epoki" pod znakiem najważniejszych zagadnień i zdarzeń ostatniej doby i zawiera treść żywą i urozmaiconą: artykuł wstępny pt. „Niepodległość i Wolność" określa siły społeczne, które były i będą opoką dla Polski w każdej dobie dziejowej, brzemiennej burzą. Kazimierz Czapiński w artykule pt. „Kultura w Niepodległej Polsce" ciekawie omawia jej treść istotną i kierunki. — Ryszard Werner w artykule pt. „Wskazania najlepszych w narodzie dowodzi, że orientacja na własny lud powinna być hasłem i dziś dla całej demokracji polskiej. — Wacław Rogowicz omawia krytycznie książkę Feliksa Honowskiego o Rządzie i Parlamencie w Niepodległej Polsce. — Józef Płański pisze o dwu zdradach w Czechosłowacji.— Wł. Romanowski pisze o najnowszych książkach. — Nadto w zeszycie znajdujemy pożyteczną rubrykę „Dekada polityczna" oraz rubrykę „Z dnia na dzień" zawierającą sporą wiązankę ciętych felietonów polemicznych na tematy aktualne.

Cena zeszytu 40 gr. Adres redakcji i administracji: Warszawa, ul. Ordynacka 5.

Gabinet kosmetyki nowoczesnej „ESPERO"
D-rowej Dattnerowej abs. Univ.
de Beauté „CEDIB" w Paryżu
Kraków, ul. Pawia boczna 9. m. 4.
Telefon Nr 170-63.
zaopatrzony we wszystkie najnowsze aparaty wykonuje wszelkie zabiegi w zakres kosmetyki wchodzące. Tydzień bezpłatnych kompletnych zabiegów od 8. XI-15 XI 38. Bezpłatne porady stałe

OGŁOSZENIA; Rozmiar strony druku; Wysokość 410 m/m szerokość 378 m/mm Podstawą obliczenia jest jeden milimetr w jednym łamie. Strona dzieli się na 8
Ceny ogłoszeń w złotych: I strona w I łamie za m/m zł 1.25 Tekst II—VII strony zł 1.— Za tekstem zł 0.75 Nadesłane za m/m w 1 łamie zł 0.75. Nekrologi wstawiane do 80 m/m w I łamie zł 20.—, 2 łamach zł 30.— Ogłoszenia drobne za słowo 0·10 Dla poszukujących pracy w zawodzie za słowo 0·05. Matrymonialne za słowo drobnych zł 0·15.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: Eugeniusz Mroczek Drukarnia „LITERACKA" w Krakowie, Pl. Zgody 5